

Høringssvar for den kystnære havvindmøllepark ved Vesterhav Nord

J. nr. NST-131-00168

Myndigheder og kommuner

04-02-2105	Trafikstyrelsen
07-05-2015	Erhvervsstyrelsen
10-06-2015	Holstebro Kommune
22-06-2015	Herning Kommune
29-06-2015	Kystdirektoratet
29-06-2015	Vejdirektoratet
29-06-2015	Viborg Stift
30-06-2015	Lemvig Kommune
30-06-2015	Erhvervsstyrelsen
24-08-2015	Forsvarsministeriet

Dato 4. februar 2015

Trafikstyrelsens bidrag til VVM-redegørelse for kystnære havvindmølleparker

I henhold til lov om luftfart, § 67a, fremgår det, at projekter til anlæg, der ønskes opført i en højde af 100 m eller mere over terrænen uden for de for flyvepladser godkendte planers område, skal anmeldes til Trafikstyrelsen. Opførelsen af anlægget må ikke påbegyndes, før sagen er behandlet, og der af Trafikstyrelsen er udstedt attest om, at hindringen ikke skønnes at ville frembyde fare for lufttrafikkens sikkerhed.

Dette er et vilkår for alle anlæg uanset type. Vindmøller adskiller sig dog fra andre hindringer (master, skorstene m.m.) på ét punkt - nemlig hvordan disse skal afmærkes. Afmærkningen af vindmøller og de generelle krav dertil kan findes i BL 3-11, *Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller*, og den tilhørende vejledning.

Kravene til et eventuelt vindmølleprojekt betinges af forskellige faktorer. Der er fire primære faktorer, som er følgende:

- 1) Totalhøjden på vindmølleprojektet:
  - a. Under 150 meter over terrænen eller dansk vertikal reference
  - b. Over 150 meter over terrænen eller dansk normal reference
- 2) Projektet realiseres på hav eller land
- 3) Beliggenhed i forhold til flyvepladser:
  - a. Beliggenhed udenfor flyvepladseres hindringsfrie flader
  - b. Beliggenhed indenfor flyvepladseres hindringsfrie flader
- 4) Gennemskæring de hindringsfrie flader

Gennemgang af de fire faktorer

1) Totalhøjden på vindmølleprojektet:

- Minimumsflyvehøjden i Danmark er på 500 fod, svarende til 150 meter over terræn eller dansk normal vertikal reference. Der skelnes derfor mellem kravene til anlæg, i forhold til om havvindmøllernes totalhøjde er over eller under minimumsflyvehøjden.

2) Projektet realiseres på hav eller land:

- Kravene til afmærkning af et vindmølleprojekt differentieres også i forhold til, om projektet ønskes opført på hav eller land. De fleste flyvninger sker over land eller så tæt som muligt på land. Hvis det er nødvendigt at krydse store vandområder, flyves der oftest så højt som muligt, således, at land kan nås i tilfælde af en nødsituation. En stor forskel på flyvning over land i forhold til hav er, hvordan navigationen foregår. Ved visuel flyvning navigeres der efter landkending. Det vil sige, at byer, motorveje, store skove mv. bruges som prominente navigationspunkter, hvorfra positionen stadfæstes. Dette kan ikke lade sig gøre over vandområder, hvilket gør, at luftfartshindringer får en anden karakter, end hvis de var opsat på land. Dette forhold skal der tages højde for, når der opføres vindmølleparker.
- Over vandområder opføres der stort set kun vindmølleparker, mens der på land både opføres vindmølleparker og enkeltstående vindmøller.

3) Beliggenhed i forhold til flyvepladser:

- Flyvepladser er omkranset af en række hindringsfrie flader, som er til for at sikre flyvepladsers ind- og udflyvningsprocedurer og derved opretholde flyvepladsers kapacitet.
- De hindringsfrie flader er bestemmende for, hvilke steder og hvor højt der må bygges omkring flyvepladser. Restriktionerne er større, jo tættere man kommer selve banesystemerne. Omfanget af flyvepladsers hindringsfrie planer afhænger af kompleksiteten og størrelsen af den enkelte flyveplads.

3.a) Beliggenhed udenfor flyvepladsers hindringsfrie flader:

- Vindmøller, der alene opføres uden for flyvepladsers hindringsfrie flader, skal anmeldes til Trafikstyrelsen, hvis de har en totalhøjde på mere end 100 meter over terrænet, jf. lov om luftfart.
- Derudover vil man med stor sandsynlighed skulle tage højde for en række objektive kriterier, som bl.a. tager udgangspunkt i BL 3-11; Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller.

3.b) Beliggenhed indenfor en flyvepladsers hindringsbegrænsende hindringsfrie flader:

- Højderestriktioner inden for flyvepladsers hindringsbegrænsende flader vil enten fremgår af en servitut på matriklen eller som en tinglysning.
- Opstilling af vindmøller inden for de hindringsfrie flader kan aflede en negativ effekt på flyvepladsens ind-og udflyvningsprocedurer. Dette gør sig især gældende ved større lufthavne, som bruger radionavigationsanlæg til at afvikle flytrafikken.
- Ved henvendelse til flyvepladser, kan der udleveres en kopi af planerne over de hindringsfrie flader. Planerne kan også tilgås via Plansystem.dk.

4) Gennemskæring af de hindringsfrie flader:

- Vindmølle der opføres inden for lufthavnens hindringsfrie flader, og som gennemskærer disse flader, forventes at indebære en ikke ubetydelige udfordringer i relation til opretholdelse af luftfartssikkerheden.
- Trafikstyrelsen giver kun dispensation til at opføre vindmøller inden for de hindringsfrie flader, hvis der foreligger en fuldt udbygget risikovurdering, der gennemføres efter anerkendte metoder, og som dokumenterer, at luftfartssikkerheden oprettholdes. Risikovurderingerne skal redegøre for, om der er behov for at iværksætte kompenserende sikkerhedsforanstaltninger for at opretholde flyvesikkerhedsniveauet omkring en given lufthavn.
- Aktører, der påtænker at lave risikovurderinger, er velkomne til at tage kontakt til Trafikstyrelsen med henblik på en indledende drøftelse om krav og forventninger.
- Hvis koncessionshavere ønsker at søge om dispensation til at opføre vindmøller indenfor flyvepladsers hindringsfrie flader, opfordrer Trafikstyrelsen dem til at tage kontakt til de berørte flyvepladser med henblik på en indledende afstemning.
- Ved henvendelse til flyvepladser, kan der udleveres en kopi af planerne over de hindringsfrie flader. Planerne kan også tilgås via Plansystem.dk.

Trafikstyrelsen bidrag til de 6 forespurgte vindmølleprojekter

Sejerø, Smålandsfarvandet, Sæby, Vesterhav Nord og Syd havvindmøllepark:

- Det er Trafikstyrelsens vurdering, at Sejerø Havmøllepark, Sæby Havmøllepark, Smålandsfarvandet Havmøllepark, Vesterhav Nord Havmøllepark og Vesterhav Syd Havmøllepark ikke anses for at udgøre en fare for flyvesikkerheden, da de er placeret uden for flyvepladsers hindringsbegrænsende flader, og hvis afmærkningen foretages i henhold til BL 3-11. Trafikstyrelsen forventer derfor, at projekterne anmeldes og sagsbehandles på normal vis.
- Selvom de fem ovennævnte projekter umiddelbart ikke vurderes at udgøre en fare for flyvesikkerheden, er der dog ét forhold, som skal tages i betragtning: De adskiller sig fra tidligere godkendte og etablerede projekter ved, at vindmøllerne vil gennembryde minimumsflyvehøjden i Danmark på 150 meter over terræn/normal vandstand. Dermed risikeres det, at minimumsflyvehøjden skal hæves for instrumental flyvning, og at der kan ske operationelle ændringer af den visuelle flyvning. Denne risiko forøges i takt med, at vindmøllerne placeres tættere på de hindringsfrie flyveplaner. Det vil dog først være i forbindelse med en godkendelsesprocedure, at dette forhold kan klarlægges endeligt.

Bornholm:

- Projektet på Bornholm adskiller sig fra de fem øvrige vindmølleprojekter, idet et hjørne af havvindmølleparken er placeret inden for de hindringsfrie flader for Bornholms Lufthavn. Opsætning af vindmøller i dette hjørne vil med stor sandsynlighed være problematisk. Det skyldes, at vindmøllerne vil fungere som luftfartshindringer, der forventes at indebære ikke ubetydelige udfordringer i relation til at opretholde luftfartssikkerheden, hvad der kan have konsekvenser for lufthavnens kapacitet. Udbydes projektet på Bornholm, uden at der gives mulighed for at krænke de hindringsfrie flader for Bornholms Lufthavn, kan projektet forventes sidestillet med de fem øvrige projekter, således at der kan gøres brug af den normale ansøgningsprocedure. Det kan dog ikke udelukkes, at der stadig vil være risiko for, at minimumsflyvehøjden skal hæves for instrumental flyvning, og at der kan ske operationelle ændringer af den visuelle flyvning, da møllerne inden for hele projektet er placeret tæt på indflyvningszonerne.

Afmærkning af vindmølleparker på havet

Afmærkning af vindmølleparker på havet reguleres af BL 3-11, *Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller*, og den tilhørende vejledning. Idet minimumsflyvehøjden i Danmark er 150 meter over terræn eller normal vandstand, skelnes der mellem vindmøller med en totalhøjde mellem 100-150 meter og vindmøller med en totalhøjde over 150 meter.

Afmærkning af vindmølleparker på havet med en totalhøjde mellem 100-150 meter:

- Vindmøller i hjørner og knæk i vindmølleparkens ydre grænse (perimeteren) med en maksimal afstand på 900 m (med mindre det konkret vurderes, at afstanden mellem de afmærkede vindmøller kan være større) skal toppunktafmærkes på nacellens (generatorhovedet) overdelt med to mellemintensive røde blinkende lys (type B med en intensitet på 2.000 candela). De to lys placeres således, at der er uhindret synlighed fra enhver retning (360 grader) i vandret plan uanset møllevingernes position. De mellemstående vindmøller i vindmølleparken skal afmærkes med to lavintensive faste, røde hindringslys (type A med en intensitet på 10 candela), som skal være tændt 24 timer i døgnet og være placeret på overdelen af nacellen, således at der er uhindret synlighed fra enhver retning (360 grader) i vandret plan uanset møllevingernes position. Lysafmærkningen i vindmølleparken bør være synkroniseret
- For at undgå unødige lysgener, vil Trafikstyrelsen lægge vægt på, at vindmøllens hindringslys kan synkroniseres med blinkende lys på andre luftfartshindringer i området omkring vindmølleparken.
- For at lette synkroniseringen bør alle blinkende lys kunne synkroniseres med starttid flash 00:00:00 UTC og en tolerance på 0,01 sec.
- Alle vindmøller i vindmølleparken skal farvemærkes med hvid farve (der opfylder CIE-normen) på vinger, nacelle (generatorhuset) samt øverste 2/3 del af mølletårnet. Farven RAL 7035 lever op til dette krav.

Afmærkning af vindmølleparker på havet med en totalhøjde over 150 meter:

- Vindmøller i hjørner og knæk på vindmølleparkens ydre grænse (perimeteren) med en maksimal afstand på 900 m (med mindre det konkret vurderes, at afstanden mellem de afmærkede vindmøller kan være større) skal toppunktafmærkes på nacellens (generatorhovedet) overdel med to mellemintensive hvidt blinkende lys (type A med en intensitet på 20.000 candela (hvidt lys) i dagtimerne, og type B med en intensitet på 2.000 candela (rødt lys) i natteperioden). De to lys på nacellens overdel placeres således, at der er uhindret synlighed fra enhver retning (360 grader) i vandret plan uanset møllevingernes position.
- Vindmøllen skal derudover afmærkes med minimum tre lavintensive røde faste lys (type B med en intensitet på 32 candela) på mølletårnet. Lysene placeres i samme niveau og fordeles jævnt på mølletårnets omkreds, så synlighed fra alle retninger sikres. Lysene placeres så tæt som muligt midt mellem toppunktsafmærkningen og havoverfladen.
- Mellemstående vindmøller i vindmølleparken skal afmærkes med to lavintensive faste, røde hindringslys (type A med en intensitet på 10 cd), som skal være tændt 24 timer i døgnet og være placeret på overdelen af nacellen, således, at der er uhindret synlighed fra enhver retning (360 grader) i vandret plan uanset møllevingernes position.
- Dertil er det et krav i bestemmelserne, at den uafmærkede del af vindmøllen (det vil sige vindmøllevingerne), ikke må overstige toppunktsafmærkningen med mere end 120 meter.
- Lysafmærkningen i vindmølleparken bør være synkroniseret.
- For at undgå unødige lysgener, vil Trafikstyrelsen lægge vægt på, at vindmøllens hindringslys kan synkroniseres med blinkende lys på andre luftfartshindringer i området omkring vindmølleparken.
- For at lette synkroniseringen bør alle blinkende lys kunne synkroniseres med starttid flash 00:00:00 UTC og en tolerance på 0,01 sec.
- Alle vindmøller i vindmølleparken farvemærkes med hvid farve, der opfylder CIE-normen, på vinger, nacelle (generatorhuset) samt øverste 2/3 dele af mølletårnet. Farven RAL 7035 lever op til dette krav.

En alternativ afmærkningsmetode?

Afmærkningskravene til vindmølleprojekter på henholdsvis land med en totalhøjde over 150 meter og på hav med en totalhøjde over 100 meter kan findes i vejledningen til BL 3-11. Hindringsejeren kan her selv vælge, hvorvidt vindmølleprojektet skal følge de standardisere-

de afmærkningskrav, eller om der ønskes at afmærke projektet med en alternativ løsning. Dette forudsætter, at der skal laves en risikovurdering for projektet, som fastlægger vindmølleparkens indflydelse på luftfartssikkerheden med mulige kompenserende foranstaltninger.

Anmeldelse af et vindmølleprojekt:

Anmeldelse og sagsbehandling af vindmølleprojekter vil normalt følge to spor:

1. Det første spor består af en forespørgsel til Trafikstyrelsen om afmærkning af luftfartshindringer/vindmøller, i henhold til BL 3-10 (Bestemmelser om luftfartshindringer) og BL 3-11 (Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller). Forespørgslen bruges ofte som en del af VVM-processen. Til forespørgslen anvendes en blanket, som i forbindelse med nærværende møde er fremsendt til deltagerne. Forespørgselsproceduren er relativt simpel og af uformel karakter, hvorfor projektet ikke behøver være klart defineret.
2. Det andet spor består af en anmeldelse af luftfartshindringer/vindmøller i henhold til BL 3-10 (Bestemmelser om luftfartshindringer) og BL 3-11 (Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller). Anmeldelsen kan både foretages med en indledende forespørgsel og uden. Til anmeldelsen anvendes en blanket, som i forbindelse med nærværende møde er fremsendt til deltagerne. I sagsbehandlingen foretager Trafikstyrelsen de relevante høringer hos Forsvaret. Hvis projektet kan godkendes, attesterer Trafikstyrelsen, at vindmøllerne ikke skønnes at ville frembryde fare for lufttrafikkens sikkerhed, som det fremgår af det på forhånd fremsendte eksempel på en attest. Ved en anmeldelse skal projektet være klart defineret og opfylde en række krav.

Ansøgning om en tilladelse skal foregå via Trafikstyrelsens mail: info@trafikstyrelsen.dk

Ansøgningsskema og generel information kan findes på vores hjemmeside: www.trafikstyrelsen.dk

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: 1 - ERST Høring <hoering@erst.dk>
Sendt: 7. maj 2015 12:16
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Gert Agger
Emne: Erhvervsstyrelsens høringsvar vedr. Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav havvindmølleparker

Kære Naturstyrelsen

Erhvervsstyrelsen har modtaget høringerne:

- "Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Syd Havmøllepark i Ringkøbing-Skjern Kommune med tilhørende VVM-redegørelse".
- "Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Nord Havmøllepark i Lemvig, Struer, Holstebro og Herning Kommune med tilhørende VVM-redegørelse"

Høringerne giver ikke Erhvervsstyrelsen (herunder Team Effektiv Regulering) anledning til bemærkninger.

'Fra januar 2015 er alle ministerier pålagt nye krav om styrkede erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger ved forslag til ny regulering med væsentlige konsekvenser for erhvervslivet. Se www.erst.dk/konsekvensvurderinger for mere information.'

Erhvervsstyrelsen vil dog bemærke, at jeres høringer fremover bedes sendes til TERs høringspostkasse (letbyrder@erst.dk) og ikke blot en enkelt medarbejders e-mail.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen

Anna Holtt Langlet
Stud. Jur

ERHVERVSSTYRELSEN
Team Jura

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 3529 1000
Direkte: +45 35291204
E-mail: AnnHol@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVS- OG VÆKSTMINISTERIET

 Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.

Fra: Gert Agger [<mailto:geagg@nst.dk>]

Sendt: 5. maj 2015 12:00

Til: 1 - KFST Energianke (KFST); brs@brs.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; Erhvervsstyrelsens Postkasse; 1 - ERST FTI Enhedspostkassen; Søren Klæbel Clemmensen; Aki Danielsen; MBBL Hovedpostkasse; styr@bane.dk; banedanmark@bane.dk; dir-sek@bane.dk; vd@vd.dk; arkj@vd.dk
Emne: VS: Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Syd havvindmøllepark

Fra: Gert Agger

Sendt: 5. maj 2015 11:47

Til: 'sekretaer@dkcpc.dk'; 'mail@dkfisk.dk'; 'oll@dkfisk.dk'; 'hl@dkfisk.dk'; 'dn@dn.dk'; 'dn@koushede.dk'; 'post@sportsfiskerforbundet.dk'; 'info@dkvind.dk'; 'kop@mailpostbox.dk'; 'de@danskeenergi.dk'; 'info@danskeenergi.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.dk'; 'teamstr@gmail.com'; 'di@di.dk'; 'dof@dof.dk'; 'ds@sejlsport.dk'; 'danibsen@sejlsport.dk'; 'info@skovforeningen.dk'; 'dsf@sportsdykning.dk'; 'ssg@danskbyggeri.dk'; 'debra@energibranchen.dk'; 'info@ecocouncil.dk'; 'info@dongenergy.dk'; 'info@dongenergy.com'; 'sunst@dongenergy.dk'; 'bcs.sde@energiforbrugerens.dk'; 'energi@di.dk'; 'info@energitjenesten.dk'; 'gun@ferskvandsfiskerforeningen.dk'; 'fse@fse.dk'; 'fr@friluftstraadet.dk'; 'info.dk@greenpeace.org'; 'hmn@naturgas.dk'; 'Ida@ida.dk'; 'kmaal@km.dk'; 'kl@kl.dk'; 'llh@levende-hav.dk'; 'ove@ove.org'; 'ssrt@dtu.dk'; 'danish@windpower.org'; 'h.jersild@wwf.dk'; 'wwf@wwf.dk'; 'bs@best-energy.dk'; 'Andreas.Hammar@eon.com'; 'sco@energyeast.dk'; 'energicenterfyn@gmail.com'; 'fao@b2wind.com'; 'mail@hedensted.dk'; 'jjb@vestjyskbank.dk'; 'peter.rathje@projectzero.dk'; 'mail@solbjergghede.dk'; 'mail@solbjergghede.dk'; 'erik@windestate.dk'; 'fao@frankolsen.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'post@hkt.dk'; 'hvidesandehavn@hvshavn.dk'; 'noe@noe.dk'; 'herningmuseum@herningmuseum.dk'; 'info@holstebro-museum.dk'; 'info@levendehistorie.dk'; 'info@strandingsmuseet.dk'; 'vam@vardemuseum.dk'; 'kommunen@herning.dk'; 'kommunen@holstebro.dk'; 'post@rksk.dk'; 'kontakt@regionmidtjylland.dk'

Emne: Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Syd havvindmøllepark

Med venlig hilsen

Gert Agger

Fuldmægtig

Tværgående planlægning

Dir.tif.: (+45) 72 54 25 86

geaqq@nst.dk

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53

DK - 2100 København Ø

Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.naturstyrelsen.dk

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: Jane Lærke Hansen (Holstebro Kommune) <Jane.Laerke.Hansen@holstebro.dk>
Sendt: 10. juni 2015 15:37
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Gert Agger
Emne: Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Nord havvindmøllepark

Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Nord havvindmøllepark er forelagt Holstebro Byråds Økonomiudvalg på mødet den 10. juni 2015. Vedhæftet er Holstebro Kommunes bemærkninger til forslaget.

Venlig hilsen
Jane Lærke Hansen
Arkitekt

Holstebro Kommune
Teknik og Miljø | Planafdelingen
Tlf: 9611 7652

Mail med personoplysninger: [Brug Digital Post](#)
www.holstebro.dk | www.facebook.com/HolstebroKommune

Den Digitale Hotline
Hjælp til digital selvbetjening

70 20 00 00

HOTLINE

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sendt pr. e-mail til nst@nst.dk,
cc til geagg@nst.dk

Dato: 10-06-2015
Sagsnr.: 01.02.15-P17-2-15
Henv. til: Jane Lærke Hansen
Planafdelingen
Direkte tlf.: 9611 7652
Afdeling tlf.: 9611 7558
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Høringssvar til Naturstyrelsen - kommuneplantillæg for landanlæg til Vesterhav Nord Havmøllepark (journalnummer NST-131-00168)

Naturstyrelsen har den 5. maj 2015 offentliggjort forslag til kommuneplantillæg til Lemvig, Struer, Holstebro og Herning Kommuneplan for landanlæggene til Vesterhav Nord Havmøllepark. Samtidig har Naturstyrelsen og Energistyrelsen offentliggjort en VVM-redegørelse for etablering af Vesterhav Nord Havmøllepark med tilhørende landanlæg.

Det offentliggjorte materiale er forelagt Holstebro Byråds Økonomiudvalg på mødet den 10. juni 2015, der har følgende bemærkninger.

Af kommuneplantillæggets retningslinje 2 fremgår følgende: "Inden for reservationen til kabeltracéet må der ikke etableres bygninger, anlæg, beplantning eller foretages planlægning, der kan forhindre tilkobling eller forhindre adgang til kabler i tracéet".

Korridoren er 300 meter bred i den sydlige del af kommunen, men visse steder i den nordlige del af kommunen er den op til 620 meter bred.

Indenfor så bredt et undersøgelsesområde forventes det, at der vil være byggeri eller anlæg, der vil kunne etableres uden konflikt med retningslinjen. I sagen, hvor Holstebro Kommune umiddelbart vurderer, at der kan meddeles tilladelse til byggeri, anlæg mv. inden for korridoren, vil sagen sendes til Naturstyrelsen og cc til Energinet.dk med en frist på 14 dage til at sende kommentarer til sagen. Modtages der ingen tilbagemelding fra Energinet.dk vil det blive forstået som en accept.

Opmærksomheden henledes på, at det ikke er al byggeri, anlæg, beplantning mv., som kommunen får kendskab til inden etableringen.

Som tidligere oplyst har undersøgelsesområdet forløb ind over område 34.T.11, der er udlagt til vindmøller i Holstebro Kommuneplan 2013 – 2025. Holstebro Kommune har den 26. november 2014 modtaget anmeldelse af et vindmølleprojekt indenfor området, som tidligere er videresendt til orientering. Planlægning for vindmølleprojektet er sat i gang.

Retningslinjerne 2 og 8 i forslag til kommuneplantillæg for landanlæggene til Vesterhav Nord Havmøllepark er relevante ift. planlægning af vindmøller indenfor område 34.T.11.

Det fremgår af kommuneplantillæggets afsnit 5.1.2, at "det vurderes ikke nødvendigt, at ændre retningslinjerne for de tekniske anlæg i kommuneplanerne, da udbygningen af vindmøllerne kan koordineres med etablering af kabelanlægget ved at der holdes en respektafstand på 50 m de to projekter imellem".

Naturstyrelsen og Energinet.dk har i processen for udarbejdelse af kommuneplantillægget tilkendegivet, at man er bekendt med den igangværende planlægning for vindmølleprojektet, og at kabellægningen vil kunne underordnes opstilling af seks vindmøller som anmeldt.

Holstebro Kommune forventer dermed at gennemføre planlægning for det anmeldte vindmølleprojekt indenfor vindmølleområde 34.T.11, og forventer endvidere, at den eventuelt kommende kabellægning vil underordne sig vindmøllernes placering.

Med venlig hilsen

Jane Lærke Hansen
Arkitekt

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
nst@nst.dk

By, Erhverv og Kultur
Rådhuset, Torvet
7400 Herning
Tlf. 9628 8553
www.herning.dk

Sagsnummer.:
01.00.00-P17-7-13

Kontaktperson:
Kaare Hjorth

Dato: 22-06-2015

Indsigelse til kommuneplantillæg nr. 45 for landanlæg til kystnære havvindmøller

Herning Kommune har store interesser inden for arealreservationen for landkablet, som forventes etableret ved opførelsen af de kystnære havvindmøller.

Arealreservation sydvest om Gødstrup Sø vil hindre Herning Kommune i at planlægge for byudvikling i området.

Regionshospitalet DNV Gødstrup er under opførelse og området syd for hospitalet er udpeget som byudviklingsområde.

Ønsket om udbygning samt fastlæggelse af antal boliger er nævnt i Herning Kommuneplan 2013-2024. Selve arealfastlæggelsen forventes foretaget gennem et kommuneplantillæg. Den nye bydel vil fuldt udbygget kunne rumme ca. 1800 boliger med 4000 indbyggere. I byen er der indtænkt centerfunktioner i form af detailhandel, institutioner, liberalt erhverv mv.

Herning Kommune anbefaler, at landkablet placeres i arealreservationen nordøst om Gødstrup Sø, hvor der allerede er et grønt bånd langs Tjørrings vestlige afgrænsning.

Herning Kommune ønsker arealreservation sydvest om Gødstrup Sø fjernet fra kommuneplantillæg nr. 45 ved den endelige vedtagelse således, at Herning Kommune fortsat kan planlægge for byudvikling i området.

Herning Kommune skal derudover gøre opmærksom på, at Fredningsnævnet tidligere har truffet afgørelse om, at tekniske ledninger kan føres gennem fredningen ved Gødstrup Sø. Der er således ikke behov for at opretholde en arealreservation til en 150 kV ledning sydvest om Gødstrup Sø.

Med venlig hilsen
på byrådets vegne

Lars Krarup / **Lone Lyrskov**
Borgmester   Kommunaldirektør

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: Signe Marie Ingvarsdén (smi) <SigneMarie.Ingvarsdén@kyst.dk>
Sendt: 29. juni 2015 17:21
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Emne: Bemærkninger til planforslag og VVM-redegørelse for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168.

I forbindelse med høring af Vesterhav Nord og Vesterhav Syd, har Kystdirektoratet tidligere gjort opmærksom på, at man bør forholde sig til de naturlige forhold samt de kystbeskyttelsesaktiviteter der forekommer i området.

Kystdirektoratet skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at Kystdirektoratet ikke kan garantere, at den nuværende kystbeskyttelse af den Jyske Vestkyst vil fortsætte i samme grad i fremtiden, hvorfor det er vigtigt, at der tages hensyn til den mulige naturlige kysttilbagevæksten i området. Dette er særligt relevant ved den kystnære del hvor ilandføring af søkablerne foretages.

Endvidere skal Kystdirektoratet anmode om, at etableringen af kablerne (i den kystnære del) sker i koordination med Kystdirektoratet i relation til eksisterende og fremtidig kystbeskyttelse i de aktuelle områder.

Med venlig hilsen

Signe Marie Ingvarsdén
Miljøkoordinator
Søterritoriet

Direkte: +45 2463 0019
Email: smi@kyst.dk

Miljøministeriet
Kystdirektoratet

Højbovej 1
DK - 7620 Lemvig
Tlf.: (+45) 99 63 63 63
CVR-nummer: 36876115
www.kyst.dk

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: Daniel A. Slot <dan@vd.dk>
Sendt: 29. juni 2015 11:06
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: kommunen@herning.dk; kommunen@holstebro.dk
Emne: Vedr. journalnummer NST-131-00168. Vejdirektoratets bemærkninger vedr. tillæg nr. 6 til Holstebro Kommuneplan 2013-2025, tillæg nr. 45 til Herning Kommuneplan 2013-2014 med VVM-redegørelse og miljørapport for Vesterhav Nord Havmøllepark.

Vedhæftede filer: 14-04561-24 Vejdirektoratets bemærkninger vedr. Tillæg nr. 6 til Holstebro Kommuneplan 2013- 3041656_11_0.PDF

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

*Kopi sendt til:
Holstebro Kommune
Herning Kommune*

Vedr. journalnummer NST-131-00168. Vejdirektoratets bemærkninger vedr. tillæg nr. 6 til Holstebro Kommuneplan 2013-2025, tillæg nr. 45 til Herning Kommuneplan 2013-2014 med VVM-redegørelse og miljørapport for Vesterhav Nord Havmøllepark.

Se vedhæftede fil.

Venlig hilsen

Daniel A. Slot
Landinspektør
Planlægning og Myndighed (Aalborg)

Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Telefon +45 7244 3333
Direkte +45 7244 2042
Mobil +45 2527 3444

dan@vd.dk
vejdirektoratet.dk

Naturstyrelsen - Tværgående Planlægning
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sendt via e-mail til nst@nst.dk

Kopi sendt til:

Holstebro Kommune

Via e-mail til kommunen@holstebro.dk

Herning Kommune

Via e-mail til kommunen@herning.dk

Dato	22. juni 2015
Sagsbehandler	Daniel A. Slot
Mail	dan@vd.dk
Telefon	+45 7244 2042
Dokument	14/04561-24
Side	1/3

Vedr. journalnummer NST-131-00168. Vejdirektoratets bemærkninger vedr. tillæg nr. 6 til Holstebro Kommuneplan 2013-2025, tillæg nr. 45 til Herning Kommuneplan 2013-2014 med VVM-redegørelse og miljørapport for Vesterhav Nord Havmøllepark.

Vejdirektoratet er via PlansystemDK blevet gjort bekendt med, at Naturstyrelsen har offentliggjort forslag til kommuneplantillæg nr. 6 til Holstebro Kommuneplan 2013-2025, kommuneplantillæg nr. 45 til Herning Kommuneplan 2013-2024, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport vedr. Vesterhav Nord Havmøllepark og sendt det i offentlig høring i perioden fra d. 5. maj 2015 til d. 30. juni 2015.

Vesterhav Nord Havmøllepark består af opstilling af havmøller samt planlægning for ilandføringsanlæg med tilhørende udbygning af elnettet på land. Den del som berøres i kommuneplantillæggene er alene landanlæggende som består i en reservation i for et ca. 300 m bredt og 79 km langt undersøgelsesområde til kabelanlægget samt tilhørende kabelstationer.

Projektet indebærer forventeligt ledningsanlæg på langs af en række eksisterende statsveje samt krydsninger af en række eksisterende statsveje. Derudover berøres Holstebromotorvejsprojektet på en række områder vest for Herning.

Vejdirektoratets bemærkninger

Gæsteprincippet er gældende for ledninger i (eller over) vej og private arealer, med mindre ledningsejeren har betalt for at have ledningen liggende i arealet, eller der eksplicit er indgået en aftale med grundejeren om, at gæsteprincippet ikke finder anvendelse.

Gæsteprincippet er således et spørgsmål, som alene afklares mellem grundejer og ledningsejer.

Med hensyn til ledningsanlægs forhold til planlagte og eksisterende veje henvises til vejlovens bestemmelser, §§ 32-36. Vejens interesser er hverken afhængige af et budgetmæssigt grundlag eller reservationer efter planloven.

Når en vejs optagelse på vejplan er under forberedelse, eller byggelinjer til sikring af vejen er under udarbejdelse, eller en eksisterende vej er omfattet af byggelinje, kan en byggelinjedispensation komme på tale. Dispensation fra byggelinjen gives på 'vilkår om fjernelse eller ikke-fordyrelse', gæstevilkår. En ledning kan ikke ligge efter gæsteprincippet i byggelinjeareal, men derimod på

gæstevilkår. Dette gælder uanset hvilken status ledningen har i forhold til grundejeren. Ved krydsning af vej (vejareal) skal der derudover gives en grave-tilladelse. Ledningen kommer i vej til at ligge efter gæsteprincippet.

Er der tale om et projekt fra en anden myndighed, som fx Banedanmark, skal der ikke søges om byggelinjedispensation, men der skal ske en projektkoordinering de to myndigheder imellem.

Ud fra kortbilagene ses, at undersøgelsesområdet for kabeltracéet forløber langs, og krydser følgende statsveje:

- Hovedlandevej 418
- Hovedlandevej 420
- Holstebromotorvejen – se særskilt overskrift.

Krydsning af eksisterende statsvej herunder Holstebromotorvejen, der er under anlæg, forudsættes at ske efter konkret ansøgning og tilladelse på vilkår, herunder at vejen ikke opgraves således at ledningen må forudsættes fx underskudt. Krydsning af ledninger sker vinkelret på vejen. Parallelføring langs vejen sker ikke i vejens areal i åbent land og kræver i givet fald tilladelse på vilkår i areal omfattet af vejens byggelinje.

Det bemærkes i øvrigt at der i VVM-redegørelsen flere steder står nævnt, at der ved kabelstrækningen vil kablet blive nedlagt ved styret underboring når det skal krydse bl.a. veje og tekniske anlæg. Det fremgår bl.a. af afsnit 20.5.6 og af side 15-17 i del 1s del 3.

Der referes i øvrigt til brev af 12. februar 2014 jf. VD.j.nr. 14/01161-5 og notat af 11. februar 2015 jf. Transportministeriets j.nr. 2015-95.

Vedr. krydsning af det igangværende anlægsprojekt Holstebromotorvejen

Vejdirektoratet finder, at Holstebromotorvejen ikke længere kan betragtes som et planlagt trafik anlæg, da arealerne til Holstebromotorvejen, hvor kabeltracéerne forløber, ér eksproprieret og at anlæg af motorvejen er i gang. Motorvejen forventes åbnet i foråret 2017, mens anlægsarbejdet langs og på vejen, vil kunne strække sig ind i 2018. Den matrikulære og tinglysningsmæssige berigtigelse vil ske herefter. Motorvejen og dens status er fx nævnt i Forslag til kommuneplantillæggets afsnit 5.1.1 (side 24 – 26) og VVM-redegørelsens del 1, afsnit 5.2 (side 26), afsnit 6.7.9 (side 51) og afsnit 7.1.1 (side 53).

Vejdirektoratet finder, som følge af tidsplanen for motorvejens anlæg, at der kan være forhold som kan være bekymrende i forholdet til forslag til kommuneplantillæggenes retningslinje nr. 2:

"Inden for reservationen til kabeltracéet må der ikke etableres bygninger, anlæg, beplantning eller foretages planlægning, der kan forhindre tilkoblingen eller forhindre adgang til kabler i tracéet."

Idet anlægsarbejderne er fremskredne foreslås det, at der tages kontakt til anlægsprojektets kontaktpersoner så hurtigt så muligt, for at sikre et rigtigt grundlag for den videre projektering af kabeltracéet samt en god fremadrettet koordinering. Vejdirektoratet kan fx oplyse, at motorvejen inden for kabeltracéerne, på flere steder ligger i store afgravninger.

Se yderligere informationer om projektet og dennes kontaktpersoner på www.vd.dk/holstebromotorvejen

Venlig hilsen

Daniel A. Slot
Landinspektør

Katrine Vestergaard Petersen

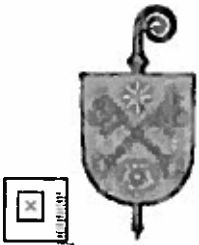
Fra: Dorthe Pinnerup <DP@KM.DK>
Sendt: 29. juni 2015 11:25
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168

Viborg Stiftsøvrighed har modtaget planer for opsætning af havvindmøller.

Vi finder projektet interessant og vil følge det i det videre forløb.

Det fremgår af materialet, at der bliver opsat en station omkring Dybe. Vi vurderer umiddelbart ikke at den kommer til at påvirke oplevelsen af Dybe Kirke i alt for høj grad, idet det fremgår at der ved placeringen naturligvis vil tages højde herfor og for terrænet.

Vi har således ikke på det foreliggende tidspunkt nogen bemærkninger til forslagene.

Med venlig hilsen

Dorthe Pinnerup
Juridisk specialkonsulent

VIBORG STIFT

86 62 09 11 / 87 26 21 81 (direkte)
kmvib@km.dk / www.viborgstift.dk

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: Anja Trans Mauritsen <Anja.Trans.Mauritsen@lemvig.dk>
Sendt: 30. juni 2015 10:45
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168

Til Naturstyrelsen

Hermed fremsendes Lemvig Kommunes høringssvar i forbindelse med VVM/Miljørapport og forslag til tillæg nr. 19 til Kommuneplan 2013-25.

Med venlig hilsen

Anja Mauritsen
Landinspektør
Plan & Projekt

Lemvig Kommune	Tlf.:	96 63 12 00
Rådhusgade 2	Direkte:	96 63 14 17
DK-7620 Lemvig	Email:	anja.trans.mauritsen@lemvig.dk
www.lemvig.dk	Sikker email:	lemvig.kommune@lemvig.dk

30. juni 2015

Teknik & Miljø

Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 01.02.20P17-0007
S.nr.: 97444
01.02.20P17
B.nr.: 1002158

Ref.: ATMA / 012
Dir.tlf.: 9663 1417

VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168

Lemvig Kommunes høringssvar i forbindelse med VVM/Miljørapport og forslag til tillæg nr. 19 til Kommuneplan 2013-25

Lemvig Kommune er som udgangspunkt positiv over for etablering af havmølleparken, Vesterhav Nord, da kommunen gerne vil medvirke til at løse den samfundsopgave, der ligger i at nå det ambitiøse mål fastsat i den energipolitiske aftale for perioden 2012-2020 og dermed bidrage til omstilling til grøn energiforsyning.

Når det er sagt, er Lemvig Kommune opmærksom på, at etableringen af havmølleparken vil komme til at påvirke et større landområde – herunder hovedsageligt de kystnære arealer. Både havmølleparken og de tilhørende landanlæg vil få indvirkning på mange borgere.

Derudover vil havmølleparken også komme til at få en indvirkning på en af Lemvig Kommunes allerstørste turistattraktioner – Bovbjerg Fyr, der ligger markant i landskabet, på kanten af en 41 meter klint med kik over det uberørte Vesterhav. Sidste år havde Bovbjerg Fyr mindst 50.000 gæster.

Lemvig Kommunes høringssvar er udarbejdet med baggrund i en afvejning af at bakke op om at løse den samfundsmæssige opgave det er, at bidrage til omstillingen til grøn energi samt det hensyn at beskytte borgere og turistmæssige interesser i kommunen. Med dette høringssvar vil Lemvig Kommune derfor gerne forsøge at minimere påvirkninger fra havmølleparken mest muligt.

Placering af Vesterhav Nord

Lemvig Kommune finder det betænkeligt, at den planlagte placering af mølleparken i høringsprocessen blev flyttet markant mod syd, uden at der blev gjort opmærksom på dette, hvilket har givet en del forvirring i høringsprocessen.

Lemvig Kommune opfordrer til, at det udpegede projektområde først og fremmest udbygges fra det nordvestlige hjørne – og at møllerne i højst muligt omfang koncentrerer der.

Landskabelige hensyn

For at tage størst mulige landskabelige hensyn mener Lemvig Kommune, det er meget vigtigt, der opstilles så få møller som muligt i størst

mulig afstand fra kysten. Dette er særligt vigtigt netop af hensyn til Bovbjerg Fyr, som stadigvæk fungerer som et aktivt fyrtårn og af hensyn til turismen.

Vestkysten og det øvrige kystorienterede landskab vil blive væsentligt påvirket af en kystnær havmøllepark. Det er dog Lemvig Kommunes vurdering, at få møller med stor effekt vil give en væsentlig mindre visuel forstyrrelse, når Vesterhavet og havmølleparken betragtes fra kysten. Derudover bør opstillingsmønstret overvejes nøje, og der bør stilles krav om, at møllerne får ens udseende med f.eks. ens antal vinger, farve.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at der bør tages disse æstetiske hensyn, i forbindelse med behandling af en konkret ansøgning, således de landskabelige nationalinteresser i Vestkystområdet ikke må vige.

Markeringslys

Det er væsentligt, at møllernes markeringslys bliver så diskrete som muligt af hensyn til det visuelle udtryk og lyssignalerne fra Bovbjerg Fyr. Det er Lemvig Kommunes vurdering, at reglerne om lysafmærkning på møller specielt over 150 m bør udfordres, så man opnår så diskret et resultat som muligt. Det vil være visuelt meget belastende at have stærkt hvidt blinkende hindringslys over havet. Der forskes allerede i radarteknologi på statens forsøgsstation i Østerild, der skal sikre, at advarselslysene på vindmøllerne kun tændes i de tilfælde, hvor et fly er i nærheden.

Kabellægning

Hoveddelen af Lemvig Kommune er beliggende i det åbne land, hvorfor hovederhvervet i kommunen er landbrugserhverv.

I forbindelse med kabellægningen mellem ilandføringspunkterne og de enkelte stationer vil kommunens landbrugsinteresser blive berørt. Her er det væsentligt for Lemvig Kommune, at der særligt tages hensyn til jordstrukturen og eventuelle dræningsforhold, netop for at imødekomme landbrugsinteresserne i kommunen.

Lemvig Kommune har også et varieret udbud af naturtyper, som f.eks. hede, klit og enge som kommunen også lægger stor vægt på at bevare. Også her er det væsentligt for Lemvig Kommune, at der tages hensyn f.eks. ved at stille krav om styret underboring.

Når diget ved ilandføringspunkterne skal gennemgå en kabellægning er det væsentligt, den gennemføres med størst hensyntagen, så vandgennemtrængning ikke forårsager øgede grundejerudgifter til dræning i området.

Arealreservation

Arealreservationen omkring kabellægningen lægger restriktion på de landbrugsejendomme, der ligger inden for denne. Ifølge retningslinje for området, angivet i tillægget til Kommuneplanen, må der ikke etableres bygninger, anlæg, beplantning eller foretages planlægning, der kan forhindre tilkoblingen eller forhindre adgang til kabler til traceét.

I forbindelse med en konkret henvendelse ser Lemvig Kommune gerne, at Naturstyrelsen og Energinet.dk behandler sagen hurtigst muligt, uden væsentlig forlængelse af kommunens sagsbehandling af landbrugsgodkendelser eller byggesager.

Koblingsstation v. Lomborg

I forbindelse med planlægningsprocessen for Vesterhav Nord Havmøllepark har flere borgere omkring Lomborg udtrykt utilfredshed med placeringen af en ny koblingsstation syd for Lomborg. Generelt kan man sige, at borgerne har været utilfredse med VVM/Miljøvurderingens manglende behandling af alternativer til koblingsstationens placering samt en kabelføring uden om Klosterheden. Lemvig Kommune vil endnu engang opfordre til, at placeringen af koblingsstationen genovervejes til en anden placering f.eks. i erhvervsområdet ved Rom, tæt på det nuværende kabel mellem Ramme og Struer, hvor der i forvejen findes diverse industri og et stort biogasanlæg. Derudover vil Lemvig Kommune opfordre til også at genoverveje muligheden for at placere kabeltraceet gennem Klosterheden, helt konkret i vejarealet for Gammel Landevej. Ved at imødekomme dette, er det Lemvig Kommunes vurdering, der er taget størst mulig hensyn til både borgere, landskab, landbrug og natur.

Såfremt placeringen af koblingsstationen ikke kan ændres som foreslået, vil Lemvig Kommune opfordre til, at den konkrete placering af stationen bliver til mindst mulig gene for nærmeste naboer.

Kabelstation v. Dybe

Lemvig Kommune finder placeringen af kabelstationen ved Dybe uacceptabel af hensyn til de landskabelige værdier. Der er tale om placering i et åbent og sårbart landskab langs kommunens hovedturistrute. Lemvig Kommune vil også her opfordre til, at der findes en anden placering.

Kabelstation v. Klinkby

Lemvig Kommune vurderer af hensyn til nærmeste naboer, at en eventuel kabelstation ved Klinkby bør holdes så langt væk fra boliger som muligt. Arealreservationen, fastlagt i tillægget til kommuneplanen, ligger tæt på boliger.

Venlig hilsen

Erik Flyvholm
Borgmester, Lemvig Kommune

Katrine Vestergaard Petersen

Fra: 1 - ERST FTI Enhedspostkassen <fti@erst.dk>
Sendt: 30. juni 2015 11:42
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Peter Madsen
Emne: Vedr. VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168 + VVM for Vesterhav Syd Havmøllepark, j.nr. NST-131-00169

Naturstyrelsen

Vedr. VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168 + VVM for Vesterhav Syd Havmøllepark, j.nr. NST-131-00169

Erhvervsstyrelsen har den 5. maj 2015 modtaget jeres e-mail fra angående ovennævnte og skal for god ordens skyld henlede opmærksomheden på eventuelle radiokæder i området.

Vindmøller kan, hvis de er placeret i en radiokædes sigtelinie, forringe signalet væsentligt, og de bør derfor placeres mindst 200 m fra en radiokædes sigtelinie.

Udover Erhvervs- og Vækstministeriet har de enkelte operatører af radiokæder, i relation til lokalplaner, selvstændig indsigelsesret overfor planmyndighederne, hvorfor materiale angående planlægning og opstilling af vindmøller og vindmølleparker i sådanne sager bør sendes direkte til de relevante operatører.

En liste med radiokædeoperatører er tilgængelig på hjemmesiden www.erst.dk - på dette link: <http://erhvervsstyrelsen.dk/radiokede>.

På dette link er der vejledning i at undersøge, om der skulle være en radiokæde i det pågældende område samt generel information om radiokæder: <http://erhvervsstyrelsen.dk/radiokaeder-og-vindmoeller>.

Med venlig hilsen

Lisbeth Karin Lindberg Hansen
Sekretær

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon nr: +45 3529 1000
www.erst.dk

Direkte tlf: +45 3529 1309
Email: lilliha@erst.dk

Erhvervs- og Vækstministeriet.

Fra: Gert Agger [<mailto:geagg@nst.dk>]

Sendt: 5. maj 2015 12:00

Til: 1 - KFST Energianke (KFST); brs@brs.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; Erhvervsstyrelsen Postkasse; 1 - ERST FTI Enhedspostkassen; Søren Klæbel Clemmensen; Aki Danielsen; MBBL Hovedpostkasse; styr@bane.dk; banedanmark@bane.dk; dir-sek@bane.dk; vd@vd.dk; arkj@vd.dk
Emne: VS: Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Syd havvindmøllepark - 30. juni

---

Fra: Gert Agger

Sendt: 5. maj 2015 11:47

Til: 'sekretaer@dkcpc.dk'; 'mail@dkfisk.dk'; 'oll@dkfisk.dk'; 'hl@dkfisk.dk'; 'dn@dn.dk'; 'dn@koushede.dk'; 'post@sportsfiskerforbundet.dk'; 'info@dkvind.dk'; 'kop@mailpostbox.dk'; 'de@danskenergi.dk'; 'info@danskenergi.dk'; 'hoeringsager@danskerhverv.dk'; 'teamstr@gmail.com'; 'di@di.dk'; 'dof@dof.dk'; 'ds@sejlsport.dk'; 'danibsen@sejlsport.dk'; 'info@skovforeningen.dk'; 'dsf@sportsdykning.dk'; 'ssg@danskbyggeri.dk'; 'debra@energibranchen.dk'; 'info@ecocouncil.dk'; 'info@dongenergy.dk'; 'info@dongenergy.com'; 'sunst@dongenergy.dk'; 'bcs.sde@energiforbrugeren.dk'; 'energi@di.dk'; 'info@energitjenesten.dk'; 'gun@ferskvandsfiskerforeningen.dk'; 'fse@fse.dk'; 'fr@friluftsraadet.dk'; 'info.dk@greenpeace.org'; 'hmn@naturgas.dk'; 'Ida@ida.dk'; 'kmaal@km.dk'; 'kl@kl.dk'; 'llh@levende-hav.dk'; 'ove@ove.org'; 'ssrt@dtu.dk'; 'danish@windpower.org'; 'h.jersild@wwf.dk'; 'wwf@wwf.dk'; 'bs@best-energy.dk'; 'Andreas.Hammar@eon.com'; 'sco@energyeast.dk'; 'energicenterfyn@gmail.com'; 'fao@b2wind.com'; 'mail@hedensted.dk'; 'jjb@vestjyskbank.dk'; 'peter.rathje@projectzero.dk'; 'mail@solbjergghede.dk'; 'mail@solbjergghede.dk'; 'erik@windestate.dk'; 'fao@frankolsen.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'post@hkt.dk'; 'hvidesandehavn@hvshavn.dk'; 'noe@noe.dk'; 'herningmuseum@herningmuseum.dk'; 'info@holstebro-museum.dk'; 'info@levendehistorie.dk'; 'info@strandingsmuseet.dk'; 'vam@vardemuseum.dk'; 'kommunen@herning.dk'; 'kommunen@holstebro.dk'; 'post@rksk.dk'; 'kontakt@regionmidtjylland.dk'

Emne: Forslag til kommuneplantillæg for Vesterhav Syd havvindmøllepark

Med venlig hilsen

Gert Agger

Fuldmægtig

Tværgående planlægning

Dir.tif.: (+45) 72 54 25 86

geagg@nst.dk

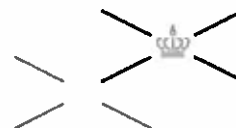
Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53

DK - 2100 København Ø

Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.naturstyrelsen.dk

Naturstyrelsen
(nst@nst.dk)

Bilag: 1
Sagsbehandler: MKR/KMM
Sagsnummer.: 2015/004403
24. august 2015

KOMMUNEPLANTILLÆG OG VVM-REDEGØRELSE VESTERHAV NORD HAVVINDMØLLEPARK

Forsvarsministeriet modtog d. 24. juni 2015 udkast til kommuneplantillæg og VVM-redegørelse for Vesterhav Nord havvindmøllepark i høring. Der er aftalt høringsfrist ultimo uge 34.

Forsvarsministeriet sendte d. 3. marts 2015 en foreløbig besvarelse på VVM-redegørelser samt modeltilladelser for forundersøgelser og etablering af 6 kystnære havvindmølleparker til Energistyrelsen. I den efterfølgende dialog mellem Energistyrelsen og Forsvarsministeriet blev det aftalt, at der ikke var behov for, at Forsvarsministeriet sendte et yderligere uddybende svar. Det er Forsvarsministeriet forventning, at Naturstyrelsen og Energistyrelsen tager højde for Forsvarsministeriets svar af 3. marts 2015 samt efterfølgende mail af 26. marts 2015 vedr. tekstuddrag for etableringstilladelsen.

Bemærkningerne til nærværende høring omfatter:

- Potentielle UnXploded Ordnance (UXO) forekomster
- Militære radarer
- Search and Rescue (SAR) og andre redningsfartøjer
- Øvrige bemærkninger

Potentielle UXO forekomster

Det bør fremgå tydeligt af redegørelsen, hvilke former for UXO der kan forefindes i projektområdet, hvad risikoen for at arbejde i området er, og hvorledes man skal forholde sig til denne risiko. Herunder skal det understreges, at man ved identificering af UXO i området øjeblikkeligt skal standse arbejdet og kontakte Den Værnfælles Forsvarskommando, jf. § 14 i BEK 1351 af 29/11/2013 om sejsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande. I ovennævnte paragraf henvises der til Søværnet Operative Kommando, på grund af en organisationsændring i 2014, skal der henvises til Den Værnsfælles Forsvarskommando.

Militære Radarer

Udformningen og "bestykningen" af en vindmøllepark har stor betydning i forbindelse med en vurdering af konsekvenser for Forsvarets farvands- og luftrumsovervågning, som dels udføres som en del af suverænitets håndhævdelsen af dansk søterritorium og luftrum, dels som en del af bidrag til sikker afvikling af sejlads i farvandene omkring Danmark og af flytrafikken. Denne opgaveløsning er i betydeligt omfang baseret på anvendelse af radarsystemer. Den eksakte udformning af Vesterhav Nord havvindmøllepark, antal og størrelse på vindmøller, kendes for nuværende ikke, da det er kommende koncessionshaver, der vælger design af mølleparken samt valg af møllestørrelser, fundamenttyper osv. Den manglende indsigt og detaljeringsgrad gør en fuldstændig analyse af påvirkningerne over for radarer vanskelig.

Kommentering af Vesterhav Nord havvindmøllepark i relation til radarer tager udgangspunkt i retningslinjerne beskrevet i publikationen "EUROCONTROL Guidelines on How to Assess the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors" (vedlagt). Opmærksomheden henledes især på spørgeskemaet i Annex E. Det er Forsvarsministeriets vurdering, at det vil være nødvendigt at skulle tilvejebringe de data, der efterspørges i skemaet, idet de vurderes afgørende i den fremtidige vurdering af vindmøllernes indflydelse på radarerne. Forsvarsministeriet finder derfor, at der i tilladelsen bør indsættes et vilkår, der sikrer, at skemaet udfyldes for Vesterhav Nord havvindmøllepark.

Havmølleparken ved Vesterhav Nord er placeret 6 km fra en af Forsvarets luft- og overfladevarslingsradar i Thyborøn. Det er en zone 2 placering jævnfør EUROCONTROL retningslinjerne, som nødvendiggør en detaljeret analyse og vurdering af vindmølleparkens påvirkning af radaren. Det vurderes på nuværende tidspunkt, at en vis påvirkning af radaren i Thyborøn vil være uundgåelig, og at der følgelig kan være behov for at gennemføre modforanstaltninger, der kan tilvejebringe den tabte radardækning. Da udgifterne til eventuelle modforanstaltninger kan være betragtelige, bør finansieringsansvaret fremgå af VVM-redegørelsen.

Det vil være nødvendigt at gennemføre et studie af potentielle påvirkninger, når det endelige design og layout for havmølleparken er fastlagt. Den fulde udstrækning af påvirkningen på Forsvarets radarer samt behovet for og typen af afværgeforanstaltninger kan ikke vurderes på det nuværende grundlag. Forsvarsministeriet skal understrege vigtigheden af, at Forsvaret (Den Værnsfælles Forsvarskommando og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse) aktivt inddrages i sådanne studier.

Ansvar for finansiering af afværgeforanstaltningerne, som kan være betydelige, bør desuden fremgå tydeligt af redegørelsen. Forsvarsministeriet finder det nødvendigt, at der indsættes et vilkår i tilladelserne i stil med vilkår 5.8 i "Tilladelse til elproduktion til Anholt Havmøllepark efter § 29 i lov om fremme af vedvarende energi" af 9. juli 2012. Det følger af vilkår 5.8, at koncessionshaver i samarbejde med Forsvaret skal afbøde havmøllernes betydning for sikkerheden i det lavere luftrum ved en nødvendig opdatering af hardware, herunder om nødvendigt anskaffelse af supplerende radarer, og software. Hardware og software opdateres for koncessionshavers regning. Forsvarsministeriet finder det endvidere hensigtsmæssigt, at det af tilladelserne fremgår, at et sådant vilkår kan tinglyses som servitut på havmølleparken, hvis Forsvaret forlanger det.

Search and Rescue (SAR) og andre redningsfartøjer

Det forventes, at afstanden fra havoverfladen til spidsen af vindmøllevingerne er nok til, at SAR-fartøjer kan passere under dem, og at et kontrolcenter kan kontaktes for at stoppe møllerne. Kystredningstjenesten kan få længere ruter fra Thyborøn, Torsminde og Hvide Sande, når de udfører SAR operationer. Kystredningstjenesten forventer dog, at kunne passere gennem mølleområdet i tilfælde af SAR operationer.

Den Værnsfælles Forsvarskommando vurderer, at der i forbindelse med anlægs- og demonteringsfasen af havmølleparken er en marginal risiko for, at redningsfartøjer fra Hvide Sande, Torsminde og Thyborøn og Marinehjemmeværnsfartøj fra Thyborøn kan blive forsinket. Dette vil kunne finde sted i tilfælde, hvor en omsejling af arbejdsområder i vindmølleparkerne under forlægning mod en SAR position i Nordsøen er påkrævet. En evt. forsinkelse vil afhænge af arbejdsområdernes udbredelse. Den Værnsfælles Forsvarskommando vurderer, at det maksimalt drejer sig om få minutter. Under vindmølleparkens driftsfase vurderer Den Værnsfælles Forsvarskommando ingen påvirkning, idet det forudsættes, at redningsfartøjer kan gennemsejle havmølleparken.

Øvrige forhold

Jf. søkort 93, JAN 2015 ligger der indvindingsområder SW for Thyborøn, ca. 2 sømil fra kysten, som havmølleområdet rækker ind over. Disse områder fremgår ikke af fig. 10-1 i VVV Del 2 – Det marine miljø, tekniske projektbeskrivelse side 3, mens øvrige råstofudvindingsområder uden for havmølleområdet fremgår af fig. 10-1.

Mere tekstnært bemærkes følgende:

VVM del 0: Punkt 6.5: Det vurderes på nuværende tidspunkt, at en vis påvirkning af radaren i Thyborøn vil være uundgåelig, og at der følgelig kan være behov for at gennemføre modforanstaltninger, der kan tilvejebringe den tabte radardækning. Da udgifterne til eventuelle modforanstaltninger kan være betragtelige, bør finansieringsansvaret fremgå af VVM-redegørelsen.

VVM Del 1, afsnit 6.5 "Radar og radiokæder" og afsnit 8.1 "Det marine miljø":

Det fremgår ikke klart, hvem der skal foretage og bekoste de nævnte afværgeforanstaltninger i form af opdatering, supplerung og evt. udskiftning af eksisterende radaranlæg. Se overordnede bemærkninger om finansiering.

VVM del 2: Benævnelsen Flyvertaktisk Kommando og Søværnets Operative Kommando anvendes i dokumentet enkelte steder. Grundet en organisationsændring i 2014 er benævnelsen nu Den Værnsfælles Forsvarskommando.

VVM del 4:

Punkt 3.10.1: Det anføres, at det militære radaranlæg i Thyborøn vil blive påvirket af vindmølleparken. Samt, "Hvis der vælges at etablere afværgende foranstaltninger vurderes påvirkningen på det militære radaranlæg og Naviairs navigationsanlæg at være mindre." Da udgifterne til eventuelle modforanstaltninger kan være betragtelige, bør finansieringsansvaret fremgå af VVM-redegørelsen.

Forsvarsministeriet uddyber naturligvis meget gerne høringssvaret på et møde, hvis Naturstyrelsen finder behov herfor.

Med venlig hilsen

Klavs Mundt
Kontorchef

Bilagliste
EUROCONTROL guidelines.

Ekstern kopi
Værnsfælles Forsvarskommando
Hjemmeværnskommandoen
Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse